

VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER HET CORONAVIRUS

Het coronavirus en de maatregelen van de Nederlandse overheid hebben grote impact op het leven van iedereen en leiden tot vragen, ook in relatie tot werk en de rol arbodiensten en bedrijfsartsen. In deze set vragen en antwoorden gaan we in op vragen van werkgevers en werknemers. Op de [website van het RIVM](#) en van de [Rijksoverheid](#) is steeds de meest actuele en volledige informatie terug te vinden. In de [Arbo-Inf@ct](#) is meer specifieke informatie voor arboprofessionals opgenomen.

In Nederland zijn de maatregelen vanaf 14 oktober aangescherpt. Op 27 oktober beoordeelt het kabinet wat er voor de periode daarna nodig is. Om ervoor te zorgen dat het aantal besmettingen daalt is een gedeeltelijke lockdown ingevoerd. De maatregelen zijn erop gericht om de kans op grote drukte en het aantal sociale contactmomenten tussen mensen te beperken, zonder de samenleving en de economie op slot te doen.

13 oktober 2020

Gedeeltelijke lockdown

Heb je klachten?

 Blijf thuis.

 Laat je testen.

Ben je ook benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle huisgenoten thuisblijven.

 Werk thuis, tenzij het niet anders kan.

 Houd 1,5 meter afstand.

 Vermijd drukke plekken.

 Was vaak je handen.

 Hoest en nies in je elleboog.

 Draag een mondkapje in publieke binnenruimtes.

Groepen

 Binnen: max. 30 personen per ruimte (incl. kinderen t/m 12 jaar). Groep van max. 4 personen of 1 huishouden.

 Buiten: groep van max. 4 personen of 1 huishouden.

 Op doorstroomlocaties, bijvoorbeeld musea, bibliotheken en monumenten: groep van max. 4 personen of 1 huishouden. Bezoek is op basis van reservering per tijdsvak.

Thuis

 Ontvang max. 3 personen per dag (excl. kinderen t/m 12 jaar).

 Volg de regels die gelden voor quarantaine en isolatie.

Vervoer en vrije tijd

 Reis zo min mogelijk binnen Nederland en naar het buitenland.

 In het ov is het dragen van een mondkapje verplicht.

Winkelen en boodschappen

 Winkels sluiten uiterlijk om 20.00 uur. Supermarkten en andere winkels die levensmiddelen verkopen, zijn uitgezonderd.

 Alcoholverbod na 20.00 uur. Dit geldt voor verkoop, bezorgen en nuttigen in de openbare ruimte.

 Speciale winkeltijden voor mensen met een kwetsbare gezondheid.

 Contactberoepen: klanten worden gevraagd zich te registreren.

Onderwijs

 In het vo, mbo en ho draagt iedereen een mondkapje buiten de les. In specifieke situaties ook in leslokalen.

Sport

 Sport met max. 4 personen, op 1,5 meter afstand. Kinderen t/m 17 jaar zijn uitgezonderd.

 Geen wedstrijden. Topsporters zijn uitgezonderd.

 Geen publiek bij sport.

 Sluiting van sportkantines, douches en kleedkamers.

Horeca en evenementen

 Eet- en drinkgelegenheden sluiten.

 Afhaalrestaurants blijven open. Geen verkoop en bezorging van alcohol na 20.00 uur.

 Verbod op evenementen, met uitzondering van onder andere markten en demonstraties.

Preventie

Wat kan ik doen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen?

- **Werk thuis, tenzij het echt niet anders kan.**
- **Schud geen handen.**
- **Houd 1,5 meter afstand tot anderen.**
- **Was uw handen regelmatig met zeep en water of gebruik desinfecterende handgel op basis van alcohol.**
- **Hoest en nies in de binnenkant van uw elleboog.**
- **Gebruik papieren zakdoekjes en gooi ze daarna meteen weg.**
- **Vermijd drukke plekken.**
- **Reis zo min mogelijk.**
- **Draag een mondkapje in publieke binnenruimtes.**

- Bij milde verkoudheidsklachten zoals neusverkoudheid, keelpijn, lichte hoest: blijf thuis en laat u zo snel mogelijk testen en blijf thuis tot de uitslag van de test bekend is. Bel met de huisarts wanneer de klachten verergeren.
- Bij verkoudheidsklachten en koorts (boven 38 graden Celsius) en/of benauwdheid: Iedereen blijft thuis, ook huisgenoten mogen niet naar buiten. Wanneer iedereen 24 uur geen klachten heeft, kunt u weer naar buiten. Bel met de huisarts wanneer de klachten verergeren (hoge koorts of moeilijk ademen).

Wat kan ik als werkgever doen?

- Faciliteer thuiswerken wanneer dat enigszins mogelijk is.
- Communiceer bovengenoemde maatregelen naar uw medewerkers.
- Let er op dat mensen zich hieraan houden en elkaar daarop aanspreken.
- Heb aandacht voor medewerkers, ook wanneer ze op afstand werken.
- Gezelschappen tot maximaal vier personen.
- In een ruimte mogen maximaal 30 personen verblijven.
- Zorg voor voldoende handzeep, desinfecterende gel en tissues op de werkplek.
- Maak contactoppervlakten zeer regelmatig schoon (denk aan deurklinken, lichtknoppen, trapleuningen, toiletten, toetsenborden en computermuizen).
- Zorg voor een goede ventilatie en onderhoud uw klimaatbeheersingssysteem.

Wanneer een mondkapje te dragen ter bescherming tegen het virus?

- Iedereen vanaf 13 jaar draagt een niet-medische mondkapje in publieke binnenruimtes zoals winkels, theaters en bioscopen (met uitzondering van mensen met een zitplaats), musea en gemeentehuizen.
- In het voortgezet onderwijs, MBO en hoger onderwijs draagt iedereen een mondkapje buiten de les.
- Mensen die werken met (mogelijk) besmette mensen gebruiken professionele mondkapjes.
- Het dringende advies voor het dragen van niet-medische mondkapjes geldt ook voor contactberoepen, zowel voor de dienstverlener als voor de klant.
- Voor reizigers en medewerkers in het openbaar vervoer is het per 1 juni 2020 verplicht niet-medische mondkapjes te dragen.
- Het dragen van een mondkapje in de auto wordt geadviseerd wanneer de reizigers niet tot hetzelfde gezin behoren.

Het virus en werk

Wat is de rol van de bedrijfsarts?

De diagnosestelling is niet de verantwoordelijkheid van de bedrijfsarts. De eerste stap is het laten uitvoeren van een test door de GGD.

Binnen werkorganisaties heeft de bedrijfsarts vooral een adviserende rol. Hij kan adviseren over (bedrijfsspecifieke) preventieve maatregelen om besmetting te voorkomen en passende maatregelen mocht een van de werknemers besmet raken. Een en ander vanzelfsprekend in afstemming met de landelijke richtlijnen hieromtrent vanuit de overheid.

Vanzelfsprekend adviseert de bedrijfsarts werkgever en werknemer over o.a. risico's inzetbaarheid en terugkeer naar de werkvloer bij een positieve uitslag. Op de website van [Rijksoverheid](#) is altijd het meest actuele overzicht over het testbeleid terug te vinden.

Moeten al mijn medewerkers thuiswerken?

Het advies is om medewerkers zo veel als mogelijk thuis te laten werken om zo hun sociale contacten te beperken. De leidinggevende bepaalt of de aard van het werk het toelaat, dat de werknemer zijn werk thuis kan doen. De norm geldt niet alleen voor kantoren; ieder bedrijf met personeel dat thuis kan werken wordt dringend verzocht dit te doen.

Mensen met lichte verkoudheidsklachten moeten sowieso thuisblijven.

Wat zijn aandachtspunten bij thuiswerken?

Als werkgever bent u ook bij thuiswerken verantwoordelijk voor een gezonde en veilige werkplek. De leidinggevende heeft een zorgplicht en moet hieraan voldoen door:

- Informeren naar de situatie van de werknemer bij thuiswerken; dit is een actieve informatieplicht van herhaaldelijk informeren;
- Instrueren over veilig en gezond thuiswerken (denk hierbij aan pauzes, regelmatig bewegen, werktijden in de gaten houden, goede bureaustoel en bureau, telefoongebruik);
- Faciliteren, dat de werknemer op verantwoorde wijze zijn werk kan uitvoeren;
- Toezicht houden op de naleving van de door de leidinggevende gegeven instructies (controleren); het gaat om het regelmatig aanspreken van de werknemer door de leidinggevende.

Faciliteer het thuiswerken zo goed mogelijk door technische voorzieningen als laptops, pc's en digitale communicatietools beschikbaar te stellen. Denk daarnaast ook aan aansturing en afstemming, ergonomische adviezen en tips voor het behoud van fysieke en mentale vitaliteit. Uw arbodienst kan u hierover informeren en adviseren.

Moeten werknemers ook op de werkplek 1,5 meter afstand houden?

Jazeker. De afstand van 1,5 meter is bedoeld om de werknemer en anderen te beschermen tegen besmetting met het coronavirus. Wijs uw medewerkers erop om afstand te houden. Als dit door de specifieke werkomstandigheden niet mogelijk is, kijk dan welke beschermende maatregelen er kunnen en moeten worden genomen. U kunt hier advies over vragen aan uw arbodienst.

Is het een werkgever toegestaan om de lichaamstemperatuur te (laten) meten van zijn medewerkers?

Verhoging van de lichaamstemperatuur geeft geen zekerheid over het al dan niet besmet zijn met het coronavirus. Deskundigen in Nederland zijn het er om die reden over eens dat dit geen zinvolle maatregel is. Het kan zijn dat de arbodienst om die reden terughoudend is om mee te werken aan lichaamstemperatuurmetingen c.q. daar niet aan meewerkt.

Voor het meten van de lichaamstemperatuur van werknemers worden strikte voorwaarden gehanteerd door de Autoriteit Persoonsgegevens. Het is belangrijk om u hier goed over te informeren. Het opnemen van lichaamstemperatuur kan door de werknemer zelf plaatsvinden of onder toezicht van een bedrijfsarts of onder toezicht van de bedrijfsarts werkende arboverpleegkundige. De werknemer die bij zichzelf de lichaamstemperatuur opneemt, is niet verplicht de uitslag van die meting aan zijn werkgever mee te delen. De bedrijfsarts of arboverpleegkundige is wettelijk niet

bevoegd de uitslag van de lichaamstemperatuurmeting aan de werkgever mee te delen.

Kan ik mijn werknemers de toegang tot de werklocatie weigeren?

Als werkgever bent u verantwoordelijk voor het bieden van een gezonde en veilige werkomgeving. Het weigeren van de toegang tot de werkplek kan daarbij horen.

Wat te doen wanneer één van uw medewerkers vermoedt dat hij met het coronavirus is besmet?

- Stuur hem direct naar huis.
- Adviseer hem zich zo snel mogelijk te laten testen via de GGD en thuis te blijven tot de uitslag van de test bekend is.
- Als door werknemers de kans bestaat op besmetting op de werkplek, dan treedt een protocol van de GGD in werking. Dat protocol bepaalt welke maatregelen worden genomen.
- Wij adviseren om uw arbodienst te informeren.
- Mensen die minimaal 24 uur klachtenvrij, kunnen in principe weer aan het werk.
- Nieuw met ingang van 29 september is de maatregel dat de overheid de bevoegdheid heeft om bij constatering van een besmetting, de werklocatie veertien dagen te sluiten.

Een huisgenoot van een werknemer vermoedt dat hij met het coronavirus is besmet. Mag de werknemer nog werken?

De werknemer mag thuiswerken. Als thuiswerken niet kan, kijk dan in overleg hoe u dit kunt oplossen.

Moeten mensen die terugkeren uit het buitenland tijdelijk van hun werk worden geweerd?

Als zij geen gezondheidsklachten hebben, kunnen zij weer aan het werk. Om preventieve redenen kunt u overwegen om iemand de eerste twee weken na terugkeer thuis te laten werken. Voor iedereen in Nederland geldt: werk zoveel mogelijk thuis.

Op de website van het [ministerie van Buitenlandse Zaken](#) is een overzicht opgenomen van de besmettingsrisico's en maatregelen in verschillende landen.

In welke gevallen moet het loon worden doorbetaald als medewerkers in verband met het virus niet op het werk kunnen of willen verschijnen?

Als de medewerker ziek is, of het nu hier is of in het buitenland, gelden de normale regels bij ziekte. De werknemer moet zich ziekmelden en zich aan de procedures houden die bij zijn werkgever gelden. De werkgever zal in principe gehouden zijn het loon tot een bepaald percentage door te betalen. Dat de ziekte het gevolg is van het coronavirus maakt dit niet anders.

Medewerkers die vanwege verblijf in het buitenland niet in staat zijn weer naar het werk te komen vanwege verplichte quarantaine, reisbeperkingen of andere blokkades vanwege corona, moet u waarschijnlijk wel doorbetalen. Het hangt echter van de specifieke omstandigheden en het lokale arbeidsrecht per land af welke regels precies gelden.

Wat gebeurt er met lopende re-integratietrajecten?

Verplichtingen in het kader van de Wet verbetering poortwachter lopen ook nu gewoon door. Het UWV houdt bij de beoordeling wel rekening met de gevolgen van de coronacrisis. Het gaat er bij de beoordeling om of onder de huidige omstandigheden in alle redelijkheid voldoende re-integratie-inspanningen zijn ondernomen. Wanneer de omstandigheden om een aanpassing van de activiteiten vragen, dient dit te worden onderbouwd. Het is belangrijk dat deze informatie wordt verzameld in het re-integratiedossier.

Hoe houd ik mijn organisatie draaiende?

Het is belangrijk te voorkomen dat essentiële werkzaamheden stil komen te liggen als gevolg van de coronacrisis. Stel daarom een noodplan op. Breng in kaart wat de vitale onderdelen van uw bedrijf zijn, welk werk echt door moet gaan en welke mensen hierbij betrokken zijn. Zorg daarbij voor voldoende vervanging. Kijk ook naar werkzaamheden die naar voren geschoven kunnen worden.

Binnen veel branches zijn of worden specifieke protocollen en adviezen voorbereid over de wijze waarop het werk doorgang kan vinden en de maatregelen die getroffen dienen te worden om veilig te werken.

Feiten over het virus

Wat zijn de symptomen van het coronavirus?

De belangrijkste symptomen zijn koorts (boven de 38 graden) en luchtwegklachten zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, hoesten, kortademigheid en longontsteking.

Hoe besmettelijk is het virus?

De ziekte is van mens op mens overdraagbaar. Door hoesten en niezen komt het virus uit neus, keel of longen naar buiten. Via kleine druppeltjes komt het virus in de lucht. Deze druppeltjes blijven niet in de lucht zweven maar dalen snel neer. Hoe zieker iemand is, hoe meer hij het virus verspreidt.